

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਸ਼ੋਨੀ ਜੇ.

ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

HET RAM ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1953 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 358

1953
July, 10th

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V), ਧਾਰਾ 520—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ—ਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ—ਧਾਰਾ 517—ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ (1872 ਦੀ ਧਾਰਾ) —ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ—ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 25— ਇਕਬਾਲ—ਕੀ ਧਾਰਾ 517, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ...

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂ ਪੀ ਡੀ ਹਲਾ ਬਨਾਮ ਕਾ ਪੋ ਸ਼ੀਨ (1), ਅਤੇ ਵਾਲਚੰਦ ਅਤੇ ਜਸਰਾਜ ਮਾਰ ਵਾਦੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਅਨੰਤ ਜੋਸ਼ੀ (2), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਚੋਰ ਜਾਂ ਲੁਟੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਰ ਜਾਂ ਲੁਟੇਰੇ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਡਕੈਤੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਦੀਵਾਨੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 517 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿਊਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ

(1) I.L.R. 7 Rang. 345 (F.B.)=A.I.R. 1939 Rang. 97 (F.B.)

(2) I.L.R. 56 Bom. 369

ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 2,200

ਮਹਾਰਾਣੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਬੋਵਨ ਮਾਣਕਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਭਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਤਾਜ (2), ਪੋਹਲੂ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਧਾਰਾ 435/439, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਡੀ. ਕਪਿਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ 1953 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਨਾਗਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਧਾਰਾ 30 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 30 ਮਈ 1953, ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ. 2.200 ਅਤੇ ਕੰਠਾ ਹੇਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

ਐਨਐਸ ਕੀਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਚਆਰ ਸੋਢੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੋਨੀ, ਜੇ.ਮਹਿਣਾ ਸਿੰਘ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਨੀ. ਜੇ. • ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 458 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 6/7 ਮਾਰਚ 1951 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਉਹ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪਾਖਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ

(1) I.L.R. 9 Bom. 131

(2) 96 P.L.R. 1911

(3) A.I.R. 1943 Lah. 312

ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੰਕਾਂ ਦੇ ਤਾਲੇ ਤੋੜ ਕੇ 35,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਗਦੀ, ਕਲੋਟਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਨ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 15,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ , ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਿਆਂ 30 ਮਈ 1952 ਨੂੰ ਸੋਨੀ, ਜੇ . ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1,300 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਖੋਹੇ ਗਏ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ 1300 ਰੁਪਏ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। 900 ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ 25 ਜੂਨ 1952 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ 1,300 ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ 900 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਪਾਖਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਰ ਰਾਮ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਮੁਸਤੈਦੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। 14 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਜਾਂ 397 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, , ਧਾਰਾ 403, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਸੀ। 14 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ , ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 517, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਰ-

ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਨੋਟ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੰਠਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਐਡ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਵੀ.

ਦੀ ਕੀਮਤ, 2,200 ਰੁਪਏ, ਅਤੇ ਕੰਠਾ ਹੋਰ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੋਨੀ, ਜੇ.

ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 520, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 520, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 520 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 517, ਧਾਰਾ 518, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 519 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ , ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੀ:ਯੂਆਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸੋਧੋ, ਬਦਲੋ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਰਡਰ ਕਰੋ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ।”

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਸੀਐਫ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 514 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 515, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ 435, 436 ਅਤੇ 437, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 435 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 436 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਗਲਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 437 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 515, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਏ

• ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਰੀਵੀਜ਼ਨ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਹੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਯੂ ਪਾ ਹਲਾ ਬਨਾਮ ਰੰਗੂਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੋਰ ਕੋ ਪੋ ਸ਼ੀਨ (1)। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ - ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ: -
ਸੋਨੀ, ਜੇ.

*"A11 ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ S. 435 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟੀਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਇਸਲਈ, ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦੋਵੇਂ "ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ" ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਓਰੀ- ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। . ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਜਾਈਨਲ ਆਰਡਰ

ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ।"

ਰੰਗੂਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਵਾਲਚੰਦ ਅਤੇ ਜਸਰਾਜ ਮਾਰ ਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਅਨੰਤ ± ਜੋਸ਼ੀ (2) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ-ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੁਝ ^ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 4 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੱਥਰ, ਦੋਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 517 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ -* ਮਾਮੂਲੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਬਿਨੈਕਾਰ, ਖੇਮਾ ਰੁਖਦ ਦੇ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੜ (1) ਵਿਚ, v. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੀ ਇਕਲੌਤੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ -----ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 520 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ -----ਹੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਸੋਨੀ, ਜੇ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ, ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 520 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 517. 518, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 519 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਬਿਨੈ- ਪੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਚਾਰਜ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1) I.L.R. 7 Rang. 345 (F.B.)=A.I.R. 1939 Rang. 97 (F.B.)

(2) I.L.R. 56 Bom. 369

ਰੀ (1) ਵਿੱਚ ਖੋਮਾ ਰੁਖਦ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਯੂ ਪਾ ਹਲਾ ਬਨਾਮ ਕੋ ਪੋ ਸੀਨ (2) ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 25, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ 2,200 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਸੁਨਿਆਰੇ ਕੋਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ। ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. 14, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੋਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ: -

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ

(1) I.L.R. 42 Bom. 664

(2) I.L.R. 7 Rang 345 (F.B.)

Mahanta Singh by a thief or a robber in a case, in which the thief

v. ਜਾਂ ਲੁਟੇਰੇ 'ਤੇ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਡਕੈਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ
 Het Ram and ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ
 ' others ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ

Soni, J. 517 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ , ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ,
 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ , ਜਿਸ
 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਮਹਾਰਾਣੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਬੋਵਨ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ
 ਧਾਰਾ 517 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ
 ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ *ਭਗਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਾਜ (2)* . ਧਾਰਾ 517 ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ-

"ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ
 ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ "

ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਓਰਸਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
 ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ , ਸਗੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੀ, ਜੋ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਬਲੈਕਰ ਨੇ *ਪੋਹਲੂ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ*
 (3) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਪੰਨਾ
 313 'ਤੇ ਮਿਸਟਰ_ਜਸਟਿਸ ਬਲੈਕਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਾ
 ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: -

"ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ
 ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਸ.
 25, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ
 ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਐਸ. 517, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ
 ਦੇ ਪੂਰਵ ਪੋਜ਼ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਨਹੀਂ
 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਮਾ ਹੰਤਾ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੂੰ «•
 ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ।
 ਸਿਮੀ-ਹੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਲਾਰਲੀ, ਐਸ. 162, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀਸੀ, ਸਿਰਫ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ
 ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ

ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀ >ਜੇ
 - ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਧਾਰਾ 517
 ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ
 ਸ਼ਬਦ, ਜੋ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ
 ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ..." ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ
 ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਠੋਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, S. 25,
 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, ਜਾਂ S. 162, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ, S. 517 ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਬਲੈਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਬਲੈਕਰ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਬਲੈਕਰ ਦਾ ਤਰਕ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਕੀਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਨਾਮ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ 2200 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਹੋਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:-
ਸੋਨੀ, ਜੇ.

"ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਇੱਕ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 1, ਇੱਕ ਬੰਦ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚੋਂ 1,300 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਚਾਬੀ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਸੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ:-

"ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ 1 ਮਈ 1951 ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਥਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕੌਣ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ 2,200 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਕੀਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੰਠਾ ਹੇਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਠਾ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਫਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੰਠਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਬੂਤ ਇਸ

ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਸੁਨਿਆਰੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 14, ਨੇ ਕਿਹਾ: - “ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਬਗਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸੇਵਰੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਲਿਆਏ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਏ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਬਾਤ ਵਿਚ। ਮਹੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ।

ਹੇਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਹ ਗਹਿਣੇ।

ਹੋਰ

PW 17 ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ,

ਨੇ ਹੇਠ

ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ:-

ਸੋਨੀ, ਜੇ.

“ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕੇਸਰ ਤੋਂ ਇਨਾਮ, ਕੁਝ ਨਲੀਆਂ ਅਤੇ 50 ਮਣਕ ਸੋਨਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.,- ਵਿਡੀਓ ਮੀਮੋ, ਐਕਸ. PR”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਬਣਾਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਥਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਇਨਾਮ, ਕੁਝ ਨਲੀਆਂ ਅਤੇ 50 ਮਣਕ ਸੋਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਠ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵੱਲ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੋਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗਾ। . ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਹੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਨਿਆਰੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਬੁੱਕਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸਨ। ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜੋ ਟੁਕੜੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਬਗਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੰਥਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

356 CS—600—20-9-54—CP & S, Pb., ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

